

[Ukrajina: 228. Rozhovor s ukrajinským baptistickým teologem Fjodorem Rajchyncem](#)

Ukrajina

Rozhovor s ukrajinským baptistickým teologem Fjodorem Rajchyncem

Minulý týden jsem byl v Amsterdamu na každoročním akademickém kolokviu *International Baptist Theological Study Center*. Mezi přítomnými učiteli byl můj přítel Fjodor Rajchynec, významný baptistický kazatel a teolog a vedoucí *Ukrajinského evangelikálního teologického semináře* v Kyjevě, který jsem měl před několika lety tu čest navštívit.

Byl jsem tak šťastný, že znovu vidím Fjodora a také jsem velmi potěšen, že jsem se setkal s jeho drahou dcerou Lisou. Je těžké popsat lásku, kterou byli tito vzácní přátelé obklopeni, a úlevu, kterou jsme všichni pocítili, že po téměř roce totální ruské války na Ukrajině přežili a my jsme mohli být s

nimi.

Požádal jsem Fjodora, jestli bych s ním mohl udělat rozhovor pro *Baptist News Global*, jakmile se vrátí do své země. Laskavě souhlasil. Zde je náš rozhovor. Je to otřesné, poučné a inspirující.

Fjodor Rajchynec

Otázka: Byl byste ochoten se podělit o to, jak válka osobně zasáhla vás a vaše blízké?

A: Těsně před válkou jsem ztratil svou drahou ženu. Zemřela po těžké nemoci COVID. Když začala válka v plném rozsahu, evakuoval jsem své děti na západ Ukrajiny, kde to bylo relativně bezpečnější. Rozhodl jsem se zůstat v Kyjevě, abych mohl dělat nezbytnou dobrovolnickou práci tím, že pomáhám nejzranitelnějším lidem postiženým válkou – starým lidem, sirotkům a také rodinám vojáků, jejich manželkám a dětem, jejich rodičům.

Takže prvním a zřejmým důsledkem války bylo odloučení od mých dětí uprostřed našeho období

zármutku. To znamená, že v době, kdy jsme potřebovali vzájemnou podporu a vzájemnou přítomnost, abychom se vyrovnali se smutkem, vtrhla do našich životů tato krutá a bezpříčinná válka.

Druhým efektem války byla nemožnost naplánovat si něco víc než na dnešek nebo v lepším případě na další den, což se také může změnit.

„Jak můžeš něco plánovat, když nic nekontroluješ?“

Jak můžete něco plánovat, když nic nekontrolujete? Když nevíte, kdy dojde k dalšímu raketovému útoku, kde tyto rakety dopadnou, jakou zkázu přinesou a jaké následky to bude mít na váš každodenní život?

Jak si můžete něco naplánovat, když nemáte elektřinu, připojení k internetu – a pro mnohé je ještě horší, nemáte vodu ani topení? Nemáte přístup k základním, ale nezbytným věcem k přežití?

Ve válečných dobách se vaše velké plány o vašem životě, službě, práci a v mém případě mém studiu zmenšily na pouhé doufání v základní věci! Pocit nejistoty, nejistoty, totální nepředvídatelnosti vás neustále pronásleduje a emocionálně vyčerpává. Ano, je velmi nepříjemné nemít možnost plánovat nebo kontrolovat nic ve svém životě, včetně základních potřeb.

Ale v té době jsem nevěděl, že mě čeká další tragédie. V září jsem přišel o syna. Jeho srdce prostě přestalo bít, když spal. Už nemohl snášet ztrátu matky a šílenou válku všude kolem. Takže k tragédii ztráty mé ženy a válce, která zničila všechny mé životní plány, přišla další ztráta. Tentokrát jsme kvůli válce museli truchlit nad touto neodvolatelnou ztrátou odděleně od mé dcery.

Proto ztráta milované manželky před válkou, ztráta syna během barbarské války, odloučení od dcery kvůli válce, strach něco plánovat po tom všem, co jsme zažili, je vše, čím jsem si musel osobně projít a dále procházet. Tím vším bych chtěl důstojně projít.

Otázka: Popište nám prosím, jak práci vašeho semináře ovlivnila válka.

A: Náš seminář se nachází ve velmi klidné, zalesněné oblasti. Dříve to byla rekreační oblast, kam přijížděli na víkend lidé z Kyjeva, aby v klidu a na čerstvém vzduchu strávili čas mimo hluk města. Když se mluvilo o možné totální válce, mylně jsme předpokládali, že jsme na relativně bezpečném místě. Nevěděli jsme, že jeden z hlavních směrů ofenzivy ruské armády bude z Běloruska. Byli jsme tím směrem.

Tak se stalo, že jsem po invazi zůstal s pár zaměstnanci semináře v semináři samotném se všemi studenty denního studia, které jsme nestihli evakuovat. Musel jsem být zodpovědný za evakuaci studentů a poté zaměstnanců semináře. Samotná historie evakuace je samostatný příběh o tom, co jsme spolu museli vytrpět a jaké zázraky Pán vykonal.

Po úspěšné evakuaci jsem spolu s několika zaměstnanci (včetně rektora semináře, který se k nám zázračně připojil po zablokování v Buče) a několika studentů, kteří vyjádřili přání stát se součástí našeho dobrovolnického týmu, nadále ubytovat seminář a sloužit lidem v jejich potřebách v naší komunitě. Ruské jednotky byly od nás asi 7 km. A ty nejkrutější bitvy se sváděly, no, někde do tří kilometrů od nás ve vesnici Moščun.

Právě tam se ruští útočníci pokusili prorazit do Kyjeva. Celou tu dobu nad námi létaly granáty v obou

směrech. Naši zasáhli okupanty a okupanti stříleli po našich. Místo, kde jsme nadále pobývali, se stalo velmi nebezpečným a jednoho dne nás naše armáda požádala, abychom opustili náš kampus, protože pro nás nebylo bezpečné tam zůstat. Přestěhovali jsme se do nitra města a usadili se v kanceláři *Ukrajinské biblické společnosti* (kde jsme žili dalších 52 dní). Doslova o pár dní později vlétlo na území semináře šest granátů a způsobily značné škody na našich budovách, zejména na akademické budově a naší jídelně.

Poté, co jsme byli nuceni opustit seminář a nebylo to tam bezpečné, čas od času jsme se tam pod ostřelováním proklouzli, abychom si ze semináře odnesli cenné věci, jako je databáze a servery.

„Naše přednášky se staly více terapeutickými než akademickými.“

Co se týče obnovy vzdělávacího procesu, trvalo nám asi měsíc, než jsme našli všechny naše studenty, ať už byli kdekoli. Obnovili jsme náš vzdělávací proces v online formátu a válka samozřejmě změnila nejen formát studia, ale i přístup. Naše přednášky se staly více terapeutickými než akademickými. Podařilo se nám přivést studenty na konec akademického roku v tomto novém formátu.

Otázka: Jak ovlivnilo a praktikovalo vaše povolání křesťanského služebníka uprostřed této války?

A: Když válka bez pozvání vtrhne do vašeho života, všechno se změní, zejména obvyklý způsob života. To, jak jste zvyklí se rychle dostat tam, kam potřebujete, jak si nastavíte život tak, aby bylo vše nablízku, to všechno se hroutí. Vzdálenosti se hroutí, známé pohodlí se hroutí a to, co vypadalo před válkou snadno, se po začátku války stává nemožné.

Jsem jedním z kazatelů sboru v nyní známé Buči. Vzhledem k tomu, že Buča byla obsazena útočníky od prvních dnů války a všechny mosty vedoucí do Kyjeva byly vyhozeny do vzduchu naší armádou, aby vetřelci nemohli obsadit Kyjev, ocitl jsem se v situaci, kdy jsem téměř 40 dní nemohl dostat do mého sboru, který se nacházel jen 10 km ode mě.

„Za celých 32 dní okupace se v našem sboru ukrylo asi 150 lidí, většinou matek a dětí.“

Náš sbor skončil na okupovaném území. Navíc se pro mnohé stal útočištěm. V našem sboru se za celých 32 dnů okupace ukrylo asi 150 lidí, převážně matek a dětí.

Jednoho dne se ke mně dostal diakon našeho sboru (spojení bylo velmi špatné). Už jen to, že dokázal projít, byl zázrak. Řekl mi, že všichni lidé, kteří se schovávali v našem suterénu kostela, onemocněli. Onemocněli zimou, vlhkostí ve sklepech; naléhavě potřebovali léky.

My v Biblické společnosti, v jejíž kanceláři jsme tehdy bydleli, jsme měli spoustu všemožných léků, které jsme dostávali od našich bratrů z Itálie, Německa, Slovenska a České republiky jako humanitární pomoc. Nemocným v našem sboru jsem však nemohl nijak pomoci, protože všechny cesty, jak se dostat do Buči, byly odříznuty.

Ale to, co se stalo první neděli po okupaci, když jsem se měsíc a půl po začátku války mohl poprvé

dostat do svého sboru, mě přimělo pochopit, že naše služba se úplně změnila a realita ve které jsme ocitli, že se také změnila. Byly to změny, na které nebyl nikdo z nás připraven. Náhodou jsme tam byli.

Před válkou, v typickou neděli, byla návštěvnost našeho sboru od 120 do 150 členů našeho sboru. První neděli po okupaci jsem přišel do kostela a viděl asi 800 lidí (díky Bohu, že se do naší budovy vešlo tolik lidí).

Začal jsem mezi tím množstvím lidí hledat známé tváře. Tváře našich členů. Pokud si dobře pamatuji, uměl jsem napočítat asi 30, víc ne. Pak jsem si uvědomil, že jsem se ocitl ve svém sboru, ale vůbec to nebyl sbor, který jsem znal před válkou.

„Uvědomil jsem si, že jsem se ocitl ve svém sboru, ale vůbec to nebyl sbor, který jsem znal před válkou.“

Všechno to změnilo. Náš přístup ke službě, ke kázání a samotný přístup ke kázání, k tématům našich kázání. Atmosféra ve sboru se změnila.

Většina lidí, kteří přišli do našeho sboru, byli lidé, kteří za okupace v Buče zažili něco strašného. Byli to lidé, kteří něco nebo někoho ztratili. Byli to lidé, kteří potřebovali nejen materiální podporu, ačkoliv je to právě hmotná nouze přivedla do sboru.

Byli to lidé, kteří chtěli být přijati a pochopit, proč se jim to všechno stalo. Jednou z obtížných teologických otázek, kterým jsme čelili, byla otázka, jak věřit v Boha, po Buče, po Mariupolu atd.

Otázka: Jak se změnila náboženská situace na Ukrajině v důsledku války? Kde najdete naději?

A: Z mých subjektivních pozorování se mi zdá, že vše, co se děje, mělo kupodivu pozitivní vliv na náboženskou situaci. Rád bych v žertu řekl, že pro jednotu církve jsou zapotřebí dvě věci: duchovní zralost nebo akutní životní nutnost.

Vzhledem k tomu, že to první nás neohrožuje, musíme počkat na to druhé. Takže válka se stala touto druhou. Boj o přežití této války sjednotil církve více než kdy jindy v jejich podpoře vládě, armádě a lidem v jejich nouzi. Na tuto podporu si nevzpomínám. To se v historii moderní nezávislé Ukrajiny stalo bezprecedentním.

Církev jako jedna z prvních pochopila, že tato válka není jen důsledkem nějakého druhu politického nebo ekonomického neshody se sousedem. Toto je válka za právo být sám sebou, toto je válka o existenciální přežití.

Tohle je civilizační válka, válka hodnot. Pokud tuto válku prohrájeme s novodobými barbary vyznávajícími princip síly, pak bude liberálně demokratická civilizace s důrazem na právo a právo na sebeurčení v ohrožení existence jako takové. A církve ve své většině na Ukrajině to jasně chápou. Bohužel to většina církví v Rusku nepochopila.

Kde já osobně nacházím naději ve všem tom šílenství? Osobně, když nerozumím všemu, co se děje v mém životě a kolem něj, nacházím naději v prorocích, biblických prorocích!

Proroci, když je Bůh povolal a mluvil skrze ně k lidem nebo národům v jejich společensko-politických

poměrech, také nechápali, co se kolem nich děje, ani nerozuměli tomu, co říkali lidem v situaci, kdy našli sami sebe. Nebo jak kdysi velmi dobře řekl Walter Bruggemann: Kdybyste požádali proroka, aby vám vysvětlil nebo vyložil, co vám řekl, pravděpodobně by jen zopakoval, co již řekl.

„Právě v prorocích nacházím nejsilnější obrazy naděje.“

Avšak právě v prorocích nacházím nejmnější obrazy naděje, naděje, která není nikterak podmíněna okolnostmi, a naděje, která jako by neměla žádný základ. Napadají mě dva obrazy proroka Izajáše (kapitoly 11 a 53): Obraz větvičky na pokáceném stromě a obraz výhonku vycházejícího ze suché země.

Jsou to obrazy naděje, které se objevují tam, kde to nečekáte. Na uschlém neplodném stromě, který byl pokácen v důsledku své neplodnosti, a výhonku na suché zemi, který uschl v důsledku absence deště (symbolicky absence požehnání shora).

Ano, jedná se o velmi křehkou naději, kterou lze snadno rozbít nebo pošlapat, ale můžete ji také polít vodou a může se proměnit v něco velmi silného.

Otázka: Co mohou vaši přátelé mimo Ukrajinu udělat, aby byli solidární s vámi a s Ukrajinou a byli praktickou pomocí?

A: To, co osobně žádám svých přátel (díky Bohu, mám jich hodně), není jen soucit s námi v této hrozně a bezpříčinně válce, i když k ní také dochází, ale konkrétní činy:

- Budte posly pravdy, pravdy, že tato válka není o jakýchkoli zvrácených historických územních nárocích, ale o civilizační volbě, o demokratických hodnotách, na které demokratický svět začal zapomínat. Demokracie není samozřejmost, je to neustálý proces prosazování hodnot, kolem kterých jsme se kdysi shodli, jako hodnot, které ovlivňují a utvářejí budování zdravé společnosti. To je to, za co bojujeme a za co jsme připraveni dát to nejcennější – naše životy ve válce mezi Ukrajinou a totalitním Ruskem.
- Vliv a požadavek na vaši vládu pomoci Ukrajině bránit právo na existenci nejen pro Ukrajinu jako zemi, ale pro takovou civilizační volbu, o které jsem se zmínil výše. Aby došlo k pochopení, že když požadujeme pomoc se zbraněmi, nepožadujeme zbraně, abychom zabili, zaútočili nebo dobyli něco cizího, ale požadujeme zbraně, abychom se bránili, bránili své právo na sebeurčení a svou volbu ve prospěch demokratických hodnot!
- Modlitby! Samozřejmě, modlitby! Toto není jen fyzická válka, ale také metafyzická válka. A duchovní lidé, jako nikdo jiný, to musí pochopit a podle toho jednat. Děkujeme za každý způsob, jakým jste nám pomohli a nadále pomáháte.

DAVID GUSHEE

[Baptist News Global](#)

David Gushee

David Gushee

David P. Gushee M.Div., M.Phil., Ph.D. je přední křesťanský etik. Působí jako významný univerzitní profesor křesťanské etiky na Mercer University a je bývalým prezidentem The American Academy of Religion and The Society of Christian Ethics. Je autorem knih *Kingdom Ethics*, *After Evangelicalism*, and *Changing Our Mind: The Landmark Call for Inclusion of LGBTQ Christians*. On a jeho manželka Jeanie žijí v Atlantě. Další informace: davidpgushee.com nebo [Facebook](#).

-van-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté – Síť víry](#)